

C-784/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. október 22.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Administrativen sad Varna (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. október 4.

Az alapeljárás felperese:

„TEAM POWER EUROPE” EOOD

Az alapeljárás alperese:

Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalna agentsia za prihodite – Varna

Az alapeljárás tárgya

Azon jogszabályokra vonatkozó igazolás hatóság általi kiállításának megtagadásával szemben benyújtott kereset, amelyek hatálya alá az a személy tartozik, aki munkavállalóként egy adott tagállamban letelepedett munkáltató alkalmazásában végzi tevékenységét, és akit e munkáltató egy másik tagállamba küld ki, hogy ott ugyanezen munkáltató alkalmazásában végezze tevékenységét.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikke első bekezdésének b) pontján alapul, és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: végrehajtási rendelet) – a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: alaprendelet) 12. cikkének

(1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – 14. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkének (2) bekezdését, hogy ahhoz, hogy feltételezni lehessen, hogy egy munkaerő-kölcsönző vállalkozás tevékenységeit szokásosan a letelepedése szerinti tagállamban végzi, e vállalkozásnak a munkaerő rendelkezésre bocsátására irányuló tevékenység érdemi részét olyan kölcsönvevők részére kell végeznie, amelyek ugyanabban a tagállamban letelepedettek?

Az Európai Unió jogszabályi rendelkezései és ítélkezési gyakorlata

A 883/2004 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése, 11. cikkének (1) bekezdése, 12. cikkének (1) bekezdése; a 987/2009 rendelet 14. cikke; a Bíróság 1970. december 17-i Manpower ítélete (C-35/70, EU:C:1970:120) és 2000. február 10-i FTS ítélete (C-202/97, EU:C:2000:75).

Nemzeti jogi rendelkezések

A Konstitutsia na Republika Bulgaria (a Bolgár Köztársaság alkotmánya) 51. cikkének (1) bekezdése és 52. cikkének (1) bekezdése; a Kodeks na truda (a munka törvénykönyve) 107r. cikkének (1) bekezdése és 107s. cikkének (2) bekezdése; a Kodeks za sotsialnoto osiguruvane (társadalombiztosítási törvény) 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontja és 9. cikke (1) bekezdésének 1. pontja; a Naredba za sluzhebните komandirovki i spetsializatsii v chuzhbina (a munkavállalók kiküldetéséről és külföldi szakmai továbbképzéséről szóló rendelet) 2. cikkének (1) bekezdése; a Danachno-osiguritelen protsesualen kodeks (az adózás és a társadalombiztosítás rendjéről szóló törvény) 88. cikke, 90. cikkének (2) bekezdése, 91. cikkének (1) bekezdése, 92. cikkének (1) bekezdése, 95. cikkének (1) bekezdése és 97. cikke.

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A „TEAM POWER EUROPE” EOOD társaságot (a továbbiakban: felperes) a bolgár jog szerint alapították azzal a céllal, hogy Bulgáriában és más államokban munkaerő-kölcsönzési és munkaközvetítési tevékenységet folytasson. A bolgár Agentsia po zaetost (munkaügyi ügynökség) nyilvántartásba vette a felperesnek a munkaerő-kölcsönzésre irányuló tevékenységét, a felperes ezen túlmenően a német Bundesagentur für Arbeithez (szövetségi munkaügyi ügynökség) tartozó

düsseldorfi Agentur für Arbeit (munkaügyi ügynökség) által kiadott, munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó engedéllyel rendelkezik.

- 2 A felperes 2018. október 8-án munkaszerződést kötött egy bolgár állampolgárral (a továbbiakban: munkavállaló). A szerződés értelmében a felperes köteles arra, hogy a munkavállalót kiküldje Németországba, ahol a munkavállaló a „CLW Clausthaler Laser- und Werkstofftechnik” GmbH (a továbbiakban: kölcsönvevő) részére annak irányítása és felügyelete alatt munkát fog végezni. A szerződés rögzíti továbbá, hogy a munkavállalónak a „gépkezelő – fémmegmunkálás” munkakörrel együtt járó kötelezettségeit a munkavállaló munkaköri leírása révén a kölcsönvevő határozza meg. A felperes köteles arra, hogy a munkavállaló részére munkabért fizessen.
- 3 A felperes 2019. május 9-én a Teritorialna direktsia na Natsionalna agentsia po prihodite – Varnához (nemzeti központi adóhatóság varnai területi igazgatósága) arra vonatkozó igazolás kiállítására irányuló kérelmet nyújtott be, hogy a munkavállaló a munkaerő-kölcsönzés időtartama alatt a bolgár jogszabályok hatálya alá tartozik. A kérelemben a felperes közölte, hogy a munkaerő-kölcsönzés időtartama alatt fennmaradt a munkavállaló és a felperes közötti munkaviszony, a munkavállaló a felperestől kapta a munkabérét, és a felperes révén rendelkezett a betegség kockázatát fedező társadalombiztosítással.
- 4 A hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság 2019. május 30-i határozatával megtagadta a kért igazolás kiállítását, azzal az indokolással, hogy nem teljesül a két kumulatív feltétel, amelyek esetén a munkavállaló továbbra is a bolgár társadalombiztosítási jog hatálya alá tartozhat, mivel nem maradt fenn a munkavállaló és a munkáltató közötti közvetlen kapcsolat, és a munkáltató érdemi tevékenységét nem Bulgária területén folytatja.
- 5 Az első feltételt illetően a közigazgatási hatóság abból indul ki, hogy annak ellenére, hogy a munkabért a felperes mint munkáltató fizeti, nem maradt fenn a felperes és a munkavállaló közötti közvetlen kapcsolat, mivel a munkaszerződés szerint a munkát a kölcsönvevő részére, továbbá annak felügyelete és irányítása alatt végzik, és ez utóbbi határozza meg a munkavállaló kötelezettségeit. A második feltételt illetően a közigazgatási hatóság azt az álláspontot képviseli, hogy a felperes nem végez érdemi tevékenységet Bulgária területén, mivel a felperes a Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost (hozzáadottérték-adóról szóló törvény, a továbbiakban: ZDDS) alapján nyilvántartásba vett társaságként kizárólag németországi teljesítési helyű szolgáltatások nyújtását jelenti be, és nem állnak rendelkezésre Bulgáriában tevékenységet folytató szerződéses partnerekkel kötött szerződésekre vonatkozó adatok.
- 6 A felperes a közigazgatási eljárásban ellentmondással élt a kért igazolás kiállítását megtagadó határozattal szemben. A Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalna agentsia za prihodite – Varna (nemzeti központi adóhatóság varnai területi igazgatóságának igazgatója, a továbbiakban: alperes) 2019. június 11-i

határozatával elutasította az ellentmondást és helyben hagyta az elutasító határozatot.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 7 A felperes véleménye szerint a jelen ügyben a kért igazolás kiállításának mindkét kumulatív feltétele teljesül.
- 8 Az első feltételt illetően előadja, hogy közte és a munkavállaló között „közvetlen kapcsolat” áll fenn, mivel ő mint munkáltató munkabért fizet e munkavállaló részére, valamint jogosult arra, hogy felmondási okok fennállása esetén a munkaviszonyt megszüntesse. Ezenkívül a kölcsönvevő és a felperes között a munkaerő-kölcsönzés tárgyában létrejött szerződés értelmében a kölcsönvevő nem ajánlhatja fel a munkavállalónak a szerződésben kikötöttől eltérő tevékenység végzését, így kizárólag a felperes határozhatja meg a megjelölt munkavállaló által végzendő munka jellegét. A második feltételt illetően a felperes előadja, hogy a munkaerő rendelkezésre bocsátása keretében foglalkoztatott munkavállalók alkalmazására, kiválasztására és munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzés biztosítására vonatkozó érdemi tevékenységét Bulgária területén folytatja, és az a körülmény, hogy a Bulgárián kívül letelepedett ügyfelekkel kötött ügyletekből bevételre tesz szert, nem jelenti azt, hogy a társaság külföldön folytatná a tevékenységét.
- 9 Az alperes véleménye szerint a felperes vonatkozásában a megjelölt két feltétel egyike sem teljesül. A felperes és a munkavállaló közötti közvetlen kapcsolatot illetően előadja, hogy e kapcsolat korlátozott, mivel a felperes és a munkavállaló között létrejött munkaszerződés értelmében ez utóbbinak nem kell Bulgáriában munkát végeznie a munkáltatója javára. Ezenkívül a szerződést a német jog szerint a németországi illetékes hatóság által megadott engedély alapján, és nem a felperesnek a bulgáriai munkaügyi ügynökségnél való nyilvántartásba vétele alapján kötötték. A felperes Bulgáriában folytatott érdemi tevékenységét illetően az alperes azt az álláspontot képviseli, hogy a felperes az adminisztratív alkalmazottakon és vezető tisztségviselőkön kívül nem rendelkezik munkavállalókkal Bulgária területén, és bevételei teljes mértékben a németországi foglalkoztatásokból származnak.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 10 A kérdést előterjesztő bíróság a felek közötti jogvita elbírálásához szükségesnek tartja a végrehajtási rendelet – az alaprendelet 12. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – 14. cikke (2) bekezdésének értelmezését.
- 11 Az alaprendelet 12. cikkének (1) bekezdése értelmében ugyanis az a személy, aki egy tagállamban munkavállalóként végzi tevékenységét olyan munkáltató nevében, aki abban a tagállamban letelepedett, és akit az említett munkáltató egy másik tagállamba küld, hogy a munkáltató nevében ott munkát végezzen, továbbra

is az elsőként említett tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, amennyiben két kumulatív feltétel teljesül, nevezetesen először, hogy e személy és a munkáltató között közvetlen kapcsolat áll fenn, és másodsor, hogy ez utóbbi tevékenységét szokásosan abban a tagállamban végzi.

- 12 A második feltétel vonatkozásában ahhoz, hogy feltételezni lehessen, hogy a munkáltató tevékenységeit szokásosan ebben a tagállamban végzi, az szükséges, hogy a munkáltató a végrehajtási rendelet 14. cikke (2) bekezdése első mondatának megfelelően „a letelepedése szerinti tagállam területén [...] a kizárólag belső igazgatási tevékenységektől eltérő érdemi tevékenységet folyta[sson], figyelembe véve az adott vállalkozás által folytatott tevékenységek minden jellemző ismervét”. E rendelet 14. cikke (2) bekezdésének második mondata szerint „[a] releváns ismérveknek kapcsolódniuk kell az egyes munkáltatók egyedi jellemzőihez és a tevékenységek valódi jellegéhez”.
- 13 Az Administrativen sad – Varna (várnai közigazgatási bíróság) ítélkezési gyakorlata nem egységes a tekintetben, hogy mikor teljesül az alaprendelet 12. cikke (1) bekezdésének második feltétele. Az ellentmondásos jelleg a végrehajtási rendelet 14. cikke (2) bekezdésének eltérő értelmezéseiből következik, különösen azon kérdést illetően, hogy mely szempontok alapján kell meghatározni, hogy a munkáltató „érdemi tevékenységeket” folytat-e a letelepedése szerinti tagállamban.
- 14 Annak elbírálásához, hogy teljesül-e az alaprendelet 12. cikke (1) bekezdésének második feltétele, figyelembe kell venni a munkáltató által folytatott tevékenységek minden jellemző ismervét. Ezen ismérvek közé tartozik a munkáltató letelepedésének helye; az állandó telephelye szerinti tagállamban, illetve abban a másik tagállamban, ahova a munkavállalót kiküldte, az adminisztráció területén foglalkoztatottak száma; a kiküldött munkavállaló foglalkoztatásának helye; a kölcsönvevőkkel való szerződéskötés helye; a vállalkozás által a munkavállalóival, illetve ügyfeleivel kötött szerződésekre irányadó jog, valamint az adott tagállamban egy kellően jellemző időtartam alatt elért bevétel (a Bíróság 2000. február 10-i FTS ítélete, C-202/97, EU:C:2000:75, 42. és 43. pont).
- 15 Az a körülmény, hogy a kiküldött munkavállalók a kölcsönvevők részére az őket alkalmazó és kiküldő vállalkozás fő tevékenységétől eltérő munkát végeznek, nem releváns. Eszerint egy munkaerő-kölcsönző vállalkozás üzleti tevékenységét általában az állandó telephelye szerinti tagállamban folytatja, amennyiben ebben az államban szokásosan érdemi tevékenységet végez (2000. február 10-i FTS ítélet, C-202/97, EU:C:2000:75, 44. és 45. pont).
- 16 A Bíróság megjelölt ítéleteiből azonban nem derül ki, hogy az alaprendelet 12. cikke (1) bekezdése második feltételének teljesüléséhez elegendő-e, ha a munkáltató a másik tagállamba kiküldött munkavállalóval az állandó telephelye szerinti tagállamban köt munkaszerződést, vagy az szükséges, hogy érdemi munkaerő-kölcsönzési tevékenységet folytasson olyan kölcsönvevők részére,

amelyek a munkáltató letelepedési helye szerinti tagállamban folytatnak tevékenységet.

- 17 Mivel a felperes fő tevékenysége Bulgáriában és más államokban munkaerő-kölcsönzésre és munkaközvetítésre terjed ki, a kifejtett okokból lehetséges értelmezésnek tűnik, hogy annak feltételezéséhez, hogy a felperes tevékenységeit szokásosan Bulgáriában végzi, az szükséges, hogy a felperes szerződéseinek érdemi részét Bulgária területén tevékenységet folytató kölcsönvevőkkel kösse és teljesítse.
- 18 A másik lehetséges értelmezés szerint annak feltételezéséhez, hogy a felperes tevékenységeit szokásosan Bulgáriában végzi, – attól függetlenül, hogy valamennyi kölcsönvevő Németországban letelepedett és ott végzi tevékenységét, és minden munkavállalót német vállalkozások részére történő munkavégzés céljából küldenek ki, – elegendő, hogy a felperes Bulgária területén nyilvántartásba van véve, és a kiküldött munkavállalókkal e tagállamban köti meg a munkaszerződéseket.